

[Landbrugsministeren]

konsolidering til imødegåelse af udsving i priser og høstudbytte.

Diskussionen om ejerformerne i landbruget er gammel. Det selvejede brug vil uden tvivl være den naturlige form, også under den fremtidige udvikling, og vise sig i stand til at klare tilpasningen. Det kan i den forbindelse blive aktuelt at overveje en større skattemæssig ligestilling mellem de personligt ejede landbrugsbedrifter og selskaber.

Generationsskifte

16. Spørgsmålet om, hvordan der sikres veluddannede driftsledere rimelige etableringsvilkår, er overordentlig komplekst. Det hænger blandt andet sammen med prisdannelsen på landbrugsejendomme, skatteforhold og finansieringsforhold. Og som en overordnet forudsætning må atter fremhæves, at tilpasningen kan foregå mest smertefrit, hvis den indledte sanering af dansk økonomi videreføres og den generelle økonomiske udvikling kommer i god gænge. Det vil blandt andet fremme muligheden for øget selvfinansiering, der må anses for helt nødvendig.

Det viste sig i de 3-4 år, da der var en stærk tilbagegang i priserne på landbrugsejendomme, at generationsskiftede-batten fik en mindre fremtrædende placering. Der er således næppe tvivl om, at en fundamental betingelse for en ukompliceret afvikling af generationsskifte er en rolig prisudvikling på landbrugsejendomme, hvor ejendomsprisniveauet står i et rimeligt forhold til bedriftens langsigtede afkastningsevne. Der kan rejses tvivl om effektiviteten af den nuværende støtte, det offentlige yder i etableringsfasen. Såfremt der skal gives støtte, må det ske på en sådan måde, at den ikke giver sig udslag i højere ejendomspriser.

De skattemæssige generationsskifteproblemer er for tiden genstand for udvalgsarbejde. Der er stort behov for at vurdere, om skattemønstrene fungerer hensigtsmæssigt i forhold til generationsskiftet. Sigtet må være at lette etableringsfasen i forhold til den nuværende situation, herunder at give mulighed for at gennemføre glidende generationsskifte.

Regeringens økonomiske genopretningspolitik har medført et betydeligt rentefald, som har medvirket til at lette landbrugets finansieringsproblemer. En yderligere varig ned-

bringelse af renteniveaet vil have gunstige virkninger. Det kan dog blive aktuelt at se på, hvorvidt den traditionelle realkreditbelåning belaster etablerings- og investeringsfasen.

Langsigtet prioritering

17. Princippet om, at det offentlige støtte til landbruget må til stadighed underkastes kritisk vurdering. Det understreges også af, at der i de sidste par år er lagt en meget restriktiv udgiftspolitisk linie i finanspolitikken med stramminger, der har haft konsekvenser for brede grupper i befolkningen. Det bør være en hovedmålsætning ved fremtidige overvejelser at bevæge sig bort fra den kriseprægede støtte og i stedet lade interessen samle sig om mere langsigtede foranstaltninger, der kan sikre et stabilt grundlag for landbrugets indtjening.

Dette hensyn tilgodeses antagelig bedst ved at opprioritere de helt »tunge« produktivitsfremmende investeringer i bedrifterne, f.eks. dræning og læplantning, og samtidig lægge vægt på aktiviteter som uddannelse, rådgivning, forskning og forsøg. Til gengæld må der lægges mindre vægt på støtten til investeringer direkte i driften.

18. Som et særligt forhold, der påkalder sig interesse, må det overvejes, hvilken rolle det offentlige skal spille med henblik på at formidle anvendelse af moderne informationsteknologi i landbrugsbedrifterne. Dette område er endnu på forsøgsstadiet, men der synes at tegne sig en udvikling, som kan få stor betydning for driftsforholdene på de enkelte ejendomme. Den decentralisering af viden, som informationsteknologien medfører, vil også kunne spille en rolle for, at landsbysamfundene bliver mere bæredygtige, såfremt telenettets udbygning giver mulighed for, at også landdistrikterne kan udnytte den nye informationsteknologi.

Miljøspørgsmål

19. Der er i dag stor interesse i befolkningen for, hvordan samfundet forvalter det naturlige miljø. Det er indlysende, at spørgsmålet om, hvordan vi udnytter landbrugsjorden og det åbne land i det hele taget, også har interesse i en landbrugspolitisk sammen-